

4. Мирошник О. Г. Концепції педагогічної рефлексії у психологічних дослідженнях/ О. Г. Мирошник // Психологія і особистість. – 2016. – №2(10). – Частина 1. – С.189-199.
5. Семиченко В.А. Психология эмоций : модульный курс (лекции, практические занятия, задания для самостоятельной работы) для преподавателей и студентов / В. А. Семиченко. - К. : Магістр-5, 1999. – 127 с.
6. Харченко А. С. Навчальна дисципліна «Психологія гуманістичної спрямованості викладача вищої школи»: зміст і методичне забезпечення / А. С. Харченко // Психологія і особистість. – 2016. –2 (10) – Ч. 1. – С. 222 – 233.

**Яновська Т. А.**, к. психол. н., доцент  
Полтавський національний  
педагогічний університет  
імені В. Г. Короленка  
(м. Полтава)

## **ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА**

Естетичне виховання дитини є процесом, який формується під впливом різних життєвих відносин і дій, володіючих естетичними засобами. Молодші школярі, висловлюючи свої естетичні думки про речі і явища, переживають у зв'язку з цим естетичні почуття. Вступаючи у взаємовідносини з оточуючим середовищем, зустрічаючись з явищами життя у загальному і з явищами мистецтва зокрема, дитина під впливом дорослих, розвиває вибрані естетичні погляди. Педагогічно-організований процес естетичної дії на учнів початкової школи є не тільки ознайомленням їх з різними видами і творами мистецтва, а й системою оволодіння прекрасним у мистецтві й дійсності, процес естетично-правильної організації всього дитячого життя. Естетичний розвиток молодшого школяра, який вступив до нового колективу і швидко збагачує себе знаннями і досвідом нових відносин, йде особливо інтенсивно.

Спостереження за поведінкою та діяльністю молодших школярів показує, що їхні естетичні уявлення переплітаються із малюванням і творами декоративно-ужиткового мистецтва. Специфіка уроків образотворчого мистецтва визначає засоби естетичного виховання дітей. Учитель зосереджує їхню увагу на оформленні альбомів. Потрібно вчити учнів з перших кроків правильно розміщувати малюнок на аркуші, акуратно розфарбовувати його, пояснювати, що початий малюнок обов'язково потрібно закінчити. Перераховані вимоги важливо в доступних формах пояснити школярам і домогтися того, щоб вони саме так підходили до оцінювання своїх робіт і робіт товаришів [1, с. 48].

Поступово вимоги до їх робіт повинні зростати. Вчитель підводить дітей до того, щоб вони виконували малюнки не лише гарно, а й індивідуально. Уроки образотворчого мистецтва можна пов'язати з виставками, різни-

ми святами, конкурсами. Можливості навчального процесу в естетичному вихованні можуть бути значно посилені проведенням різноманітної позакласної роботи.

Учитель повинен координувати свою роботу на уроках із завданням образотворчого мистецтва, заохочувати дітей до малювання і творчого підходу як на уроках, так й у позакласній роботі.

Таким чином, на уроках образотворчого мистецтва здійснюється первинне знайомство учнів з творами художників, використаних із метою характерного виховання, розвитку художнього смаку дітей та їх художньо-творчих здібностей. Також естетичне виховання повинно існувати й тоді, коли вивчаються ділові папери, розв'язуються задачі, виконуються різні справи. Завдання вчителя полягає в тому, щоб завжди, на кожному уроці підтримувати своєрідний тонус, формувати естетичне ставлення до змісту та організації творчої праці. Всі естетичні переживання дітей на уроках, у процесі творчої праці, а також у повсякденному житті розвивають у них здібності бачити, розуміти, цінувати прекрасне в навколишньому світі, прагнення брати участь в його формуванні. Свої здібності школярі активно представляють в різних видах художньої праці. Формування художньо-творчих здібностей молодших школярів потребує особливої методики. Важливо своєчасно виявити природні задатки, схильності дитини, стимулювати творчу діяльність, закріпити досягнутий успіх постійними тренуваннями, поступово ускладнювати знання, уміння і навички [2, с. 61].

Твори декоративно-прикладного мистецтва, допомагаючи пізнавати життя людини і природи, розвивають не тільки зорове сприйняття, але й фантазію дитини. У творах мистецтва заснована мить, певний епізод з історії і глядач, за допомогою власної фантазії, оживляє картину, бачить подію. Так, засобами живопису, скульптури, архітектури, графіки, виражаються краса життя, природи, високі думки, почуття. Талант розуміти і тонко відчувати прекрасне в образотворчому мистецтві, а у деяких дітей і талант створювати прекрасне в живописі, скульптурі, графіці, паперопластиці, малюванні починає формуватися у процесі особистої творчої діяльності, ознайомлені з образотворчим мистецтвом.

У системі позакласної роботи підвищена увага приділяється різним формам естетичного виховання. Вчителям початкової школи важливо використовувати в його цілях образотворче мистецтво. У більшості закладів загальної освіти організують виставки дитячих робіт, що заохочує дітей до уроків образотворчого мистецтва і творчого підходу до теми уроку. Велика увага приділяється виставкам репродукцій і пейзажам, за допомогою яких діти поступово привчаються бачити красу природи, розкривають для себе велич рідного краю. Це розвиває у них почуття тонкого розуміння того, що мистецтво пробуджує в людині найкращі почуття, мотивує до активної цілеспрямованої діяльності. Також використовуються екскурсії на природу, вулицями села чи міста. При цьому вчителі привертають увагу дітей до змін, які відбуваються в природі, до краси вулиць, до величі архітектурних споруд, площ, пам'ятників, будинків. У процесі цього відбувається перше спілкування школярів з архітектурним мистецтвом, що потрібно всебічно розвивати, розглядаючи з дітьми фотографії архітектурних споруд різних

видів і часів. Це відіграє велику роль у формуванні естетичних смаків учнів початкової школи [3, с. 8].

Уроки образотворчого мистецтва мають важливе естетичне і виховне значення для розвитку дітей. У процесі залучення їх до образотворчого мистецтва у школярів починають формуватися естетичні смаки і можливості. Уведення у навчальну програму уроків з образотворчого мистецтва надають можливості молодшим школярам бути всебічно розвиненими та естетично обізнаними.

### **Список використаних джерел**

1. Яновська Н. Мистецтво навчання або навчання через мистецтво / Н. Яновська // Початкова школа. - 2005. - № 9. - С. 47 – 49.
2. Гіптерс З. Мистецтво як засіб художньо-естетичного виховання / З. Гіптерс // Рідна школа. - 2001. - № 9. - С.60 – 63.
3. Сирітка Г. Виховання естетичних поглядів молодших школярів / Г. Сирітка // Початкова освіта. - 2002. - № 13 – С. 8.